



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 299/2015-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. júna 2015 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., Garbiarska 2, Košice, zastúpenej advokátom JUDr. Gabrielom Gulbišom, Němcovej 22, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na verejné prerokovanie veci v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Er 3667/2011 a jeho uznesením z 28. mája 2012, postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 13 CoE 380/2012 a jeho uznesením z 31. mája 2013 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Oboer 32/2014 a jeho uznesením z 28. januára 2015 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., o d m i e t a .

## **O d ô v o d n e n i e :**

### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. apríla 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na verejné prerokovanie vecí v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie (súdny proces) podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Er 3667/2011 a jeho uznesením z 28. mája 2012 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“), postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 CoE 380/2012 a jeho uznesením z 31. mája 2013 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Oboer 32/2014 a jeho uznesením z 28. januára 2015 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka, ktorá je právnickou osobou podnikajúcou v oblasti poisťovníctva, uzavrela s [REDACTED] (ďalej len „povinná“) poisťnú zmluvu č. 4157690960 obsahujúcu tzv. rozhodcovskú doložku, podľa ktorej všetky spory súvisiace s touto poisťnou zmluvou budú riešené pred rozhodcovským súdom. Sťažovateľka si následne pred rozhodcovským súdom uplatnila svoje nároky proti povinnej,

ktoré jej boli priznané rozhodcovským rozsudkom (rozsudkom Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 2 C 502/2010 z 21. septembra 2010 o uložení povinnosti povinnej zaplatiť sťažovateľke dlžné poistné v sume 26,58 € s úrokom z omeškania a trovy rozhodcovského konania).

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že súdny exekútor na jej návrh podal na okresnom súde žiadosť o vydanie poverenia na začatie exekúcie, ktorú okresný súd uznesením sp. zn. 16 Er 3667/2011 z 28. mája 2012 zamietol. Sťažovateľka namieta, že okresný súd v súvislosti so svojím rozhodnutím nevykonal *„prieskum spisových podkladov, ktoré vydaniu exekučného titulu predchádzali. Prieskum spisových podkladov pritom v zmysle základnej logiky musí obsahovať prieskum spisu, ktorý vydaniu exekučného titulu predchádzal.*

*Z postupu okresného súdu je zjavné, že okresný súd nevychádzal z obsahu rozhodcovského spisu, ale nanovo konštruoval skutkový stav... Sťažovateľovi bolo upreté jeho právo na vyjadrenie sa k správnosti, pravosti a úplnosti listinných dôkazov, ako aj k ich obsahu.“.*

Krajský súd sa v odvolacom konaní stotožnil so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu a uznesením sp. zn. 13 CoE 380/2012 z 31. mája 2013 uznesenie okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľka podala proti uzneseniu krajského súdu dovolanie, ktoré najvyšší súd odmietol ako neprípustné.

Rozhodnutie najvyššieho súdu považuje sťažovateľka za arbitrárne, nepreskúmateľné a jeho závery za neodôvodnené, pričom jeho nepreskúmateľnosť má podľa sťažovateľky spočívať v tom, že *«nie je zjavné, z čoho Najvyšší súd SR vychádzal, keď uviedol, že exekučný súd vo fáze vydania poverenia na vykonanie exekúcie nevykonáva dokazovanie resp. z akého dôvodu tento postup má byť vylúčený z pravidiel dokazovania a následne aj z konania pojednávania... Nepreskúmateľnosť rozhodnutia NS SR spočíva aj v tom, že Najvyšší súd SR nevymedzil hranice dokazovania, teda nevymedzil, čo sa v súlade s jeho*

*právnym názorom má považovať za dokazovanie a aký postup súdu už dokazovaním nie je, a prečo je uvedený „nový“, najvyšším súdom aprobovaný postup súdu („vyvodzovanie právne významných skutočností preskúmaním do spisu vložených listín.“), v súlade s čl. 2 ods. 2 ústavy resp. v súlade s čl. 144 ústavy SR, aj keď nie je interpretovateľný zo žiadnej známej právnej normy vnútroštátneho právneho poriadku SR.*

*Najvyšší súd a predtým Krajský súd... svojím postupom neochránili oprávneného pred svojvoľným postupom okresného súdu, čím mu zjavne upreli právo na spravodlivý proces a právo na súdnu ochranu, spočívajúcu v tom, že každý má právo na to, aby v jeho veci rozhodol súd na základe platných právnych noriem v súlade s ústavou SR.*

*Skutočnosť, že Krajský súd nezhojil popretie základného práva na kontradiktórnosť konania oprávneného konaním okresného súdu vyplýva zo skutočnosti, že Krajský súd nevenoval vo svojom rozhodnutí žiadnu pozornosť právnej argumentácii a návrhom dôkazov zo strany oprávneného.*

*Tak Krajský súd formou opomenutých dôkazov (o návrhoch dôkazov nebolo rozhodnuté alebo dôkazy neboli vykonané a to bez toho, aby to KS zdôvodnil) odňal oprávnenému právo konať pred súdom... Okresný súd a následne Krajský súd popreli právo oprávneného na súdnu ochranu a právo na spravodlivý proces a to v tom, že v jeho veci nerozhodli podľa relevantných právnych noriem vnútroštátneho právneho poriadku a judikátov ESD (v dôsledku ZEÚ).*

*Dôkazom je, že okresný súd dospel ku nesprávnemu skutkovému záveru, že rozhodcovská doložka v dojednanej spotrebiteľskej zmluve údajne poškodzuje právo spotrebiteľa na konanie pred všeobecným súdom (údajne konkrétne poškodzuje jeho právo na súdnu ochranu).*

*V dôsledku toho okresný súd urobil právny záver, že uvedená rozhodcovská doložka je neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve, lebo znamená hrubú nerovnováhu v právach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. V tomto jeho názore ho aproboval Krajský súd a následne NS SR.».*

*Sťažovateľka ďalej argumentovala, že aj v právnom poriadku Slovenskej republiky existuje pre spotrebiteľa možnosť, v prípade, že sa konanie viedlo na rozhodcovskom súde,*

dosiahnuť nápravu v súdnom konaní na všeobecnom súde podaním žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

*Podľa názoru sťažovateľky „Prejudiciálny výklad smernice 93/13/EHS Súdneho dvora je záväzný pre všetkých sudcov členských štátov a teda aj všeobecný súd mal povinnosť takto vykladať túto podmienku, čo potvrdzuje aj Ústavný súd SR v svojom náleze IV. ÚS 95/2010... Ak si súd výkladom právnej normy nebol istý, mal prerušiť konanie a položiť prejudiciálnu otázku, čo stanovuje aj rozhodnutie IV. ÚS 95/2010.*

*Ak tak jednotlivé súdy neurobili, porušili aj právo oprávneného na zákonného sudcu. Uvedené právo na zákonného sudcu bolo zo strany krajského súdu porušené už tým, že vedel, že existujú dva možné výklady § 53 ods. 4 písm. r), pričom jeden si osvojil súd a jeden proklamoval vo svojich vyjadreniach sťažovateľ. Nič neoprávňovalo všeobecný súd ku autoritatívnemu uprednostneniu jeho výkladu, pretože jediný autoritatívny orgán v tomto smere je ESD a ako vidno vo svojom stanovisku C -342/13 dal vlastne jednoznačne za pravdu práve výkladu sťažovateľa.*

*Exekučný súd porušil aj právo oprávneného na právnu istotu nerešpektovaním judikátu ESD C – 40/08 Asturcom, v znení čl. 36-39.*

*Svojvoľným rozhodnutím v rozpore s vnútroštátnym poriadkom SR a judikatúrou ESD (najmä ESD C – 40/08) okresný súd a následne krajský súd poškodili právo oprávneného na pokojné užívanie svojho majetku, pričom pohľadávka jednoznačne splňa ústavnú definíciu majetku podľa judikatúry ÚS SR. “.*

Vzhľadom na uvedené malo byť dovolanie podané sťažovateľkou najvyšším súdom pripustené. Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí ignoroval podstatné námietky sťažovateľky smerujúce voči „neobhájiteľnému“ vyvodzovaniu záverov z listín vložených do spisu, ako aj voči jeho právu porušiť zásadu právnej istoty údajne vyplývajúceho z rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) vo veci C - 40/08 ASTURCOM.

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom vyslovil, že označenými postupmi a rozhodnutiami

okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu boli porušené jej základné práva zaručené v čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a v čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru a v čl. 1 dodatkového protokolu, aby označené rozhodnutia okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu zrušil a veci vrátil na ďalšie konanie a aby jej priznal úhradu trov právneho zastúpenia.

## II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným postupom a uznesením okresného súdu, krajského súdu

a najvyššieho súdu, ktoré rozhodovali o jej návrhu na vykonanie exekúcie na základe právoplatného rozhodcovského rozsudku. Porušenie svojich práv vidí sťažovateľka ako oprávnená v tom, že všeobecné súdy v exekučnom konaní vykonali dokazovanie bez nariadenia pojednávania, čím jej odňali možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, a tak porušili princíp kontradiktórnosti konania. Sťažovateľka ďalej poukázala na to, že všeobecné súdy konajúce v jej veci nedostatočne zistili skutkový stav a svoje rozhodnutia založili na nesprávnom právnom posúdení, a to najmä pokiaľ ide o posúdenie rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky. Podľa názoru sťažovateľky bolo porušené aj jej základné právo na zákonného sudcu zaručené v čl. 48 ods. 1 ústavy, ako aj právo na pokojné užívanie svojho majetku.

V tejto súvislosti sťažovateľka uviedla, že všeobecné súdy postupovali aj v rozpore s judikatúrou ústavného súdu, ako aj judikatúrou Súdneho dvora.

### **K námietke porušenia označených práv sťažovateľky namietaným postupom a uznesením okresného súdu**

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmanie napadnutého uznesenia okresného súdu, pretože na základe podaného odvolania to patrilo do právomoci krajského súdu.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka proti namietanému uzneseniu okresného súdu podala riadny opravný prostriedok – odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd. Ústavný súd preto nemá právomoc na konanie o tej časti sťažnosti, v ktorej sa namieta porušenie práv sťažovateľky predmetným uznesením okresného súdu, ako aj jemu predchádzajúcim postupom.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd odmietol sťažovateľkinu sťažnosť v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

## **K námietke porušenia označených práv sťažovateľky namietaným postupom a uznesením krajského súdu**

Vo vzťahu k splneniu procesných podmienok prípustnosti sťažnosti smerujúcej proti uvedenému postupu a uzneseniu krajského súdu vychádzal ústavný súd v zmysle rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika (sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54) z právoplatnosti sťažnosťou napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky ako procesne neprípustné, a preto dvojmesačnú lehotu na podanie sťažnosti podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde považoval v tomto prípade za zachovanú.

Ústavný súd konštatuje, že už vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. sp. zn. I. ÚS 359/2012 z 22. augusta 2012, sp. zn. II. ÚS 160/2013 z 28. februára 2013, sp. zn. III. ÚS 433/2013 z 10. septembra 2013, sp. zn. III. ÚS 455/2013 z 26. septembra 2013, sp. zn. I. ÚS 14/2014 z 22. januára 2014, sp. zn. I. ÚS 41/2014 z 29. januára 2014, sp. zn. II. ÚS 389/2014 z 23. júla 2014, sp. zn. II. ÚS 816/2014 z 26. novembra 2014, sp. zn. III. ÚS 702/2014 a iných) podrobne analyzoval dôvody zjavnej neopodstatnenosti sťažností sťažovateľky, ktorými napádala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uzneseniami odvolacích súdov, ktorými boli potvrdené uznesenia prvostupňových súdov o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pretože rozhodcovský rozsudok, na podklade ktorého mala byť exekúcia vedená, nebol spôsobilým exekučným titulom z dôvodu, že rozhodcovskú doložku si povinná individuálne nevyjedнала, resp. uzneseniami prvostupňových súdov o zastavení exekúcie, preto v okolnostiach posudzovaného prípadu nepovažoval za účelné tieto duplicitne citovať, a v podrobnostiach na ne odkazuje.

V danom prípade krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia sa podľa § 219 ods. 2 OSP stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia okresného súdu a na doplnenie jeho odôvodnenia a k odvolaniu sťažovateľky okrem iného uviedol:

*„Pokiaľ ide o oprávneným tvrdenú materiálnu stránku právoplatnosti rozhodcovského rozsudku, odvolací súd uvádza, že táto nie je bezvýnimočná, ale z vážnych, v zákone stanovených dôvodov existujú z nej výnimky. Takouto výnimkou je ustanovenie § 45 zákona o rozhodcovskom konaní, ktoré obsahuje osobitný prieskumný inštitút, ktorým je prieskumná právomoc exekučného súdu, a to umožniť exekučnému súdu zastaviť exekučné konanie ohľadom nároku priznaného rozhodcovským rozsudkom, ak tento vykazuje niektorú z väd uvedených v § 45 zákona o rozhodcovskom konaní. Podľa uvedeného ustanovenia je exekučný súd oprávnený posudzovať rozhodcovský rozsudok tak, ako keby právoplatný nebol a dáva mu právo posudzovať ho z hľadísk uvedených v § 45 zákona o rozhodcovskom konaní.*

*Exekučný poriadok v ustanovení § 44 ods. 2 tretia veta zvýraznil zodpovednosť exekučného súdu za vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, keď uviedol, že ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne a v ustanovení § 57 ods. 2 uviedol, že exekúciu môže súd zastaviť aj vtedy, ak to vyplýva z ustanovení tohto alebo osobitného zákona. Pre účely exekučného konania je osobitným zákonom zákon o rozhodcovskom konaní, ktorý v § 45 ods. 1, 2 stanovuje prípady, kedy exekučný súd exekučné konanie zastaví.*

*Podstatné je to, že zákonná úprava dáva exekučnému súdu právo preveriť a vecne posúdiť rozhodcovský rozsudok aj z hľadiska, či plnenie uložené vo výrokovej časti rozsudku je dovolené a nie je v rozpore s dobrými mravmi. Uvedené exekučný súd posudzuje ako predbežnú otázku predtým, než vydá poverenia súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie. Ak teda súd prvého stupňa posudzoval exekučný titul podľa § 45 ZoRK, tak ho posudzoval podľa správneho predpisu.*

*Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy*

*(viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 9. februára 2012, sp. zn. 3 Cdo 122/2011).*

*V prejednávanej veci sa rozhodcovská doložka nachádzala v XV. časti (Rozhodcovské konanie) Všeobecných poistných podmienok pre poistenie zjednávané Rapid life životnou poisťovňou, a. s., na ktorú odkazuje bod 3 Osobitných zmluvných dojednaní č. 02/2008 k poistnej zmluve.*

*Podľa bodu 3 Osobitných zmluvných dojednaní č. 02/2008, poistník (poistený) a poisťovňa týmto vyjadrujú obaja spoločne a každý zároveň svojím podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti týchto VPP. Toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku.*

*Podľa bodu 1 XV. Časti VPP, poisťovňa a poistník sa dohodli, že vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Rozhodcovské konanie sa zásadne riadi zákonom č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov s výlukami a odchylnou právnou úpravou vykonanou týmto Článkom, štatútom rozhodcovského súdu a jeho rokovacím poriadkom.*

*Podľa bodu 2 XV. časti VPP, pokiaľ poisťovňa nepoverí osobitnú právnickú osobu zriadením alebo výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu, resp. nezriadi stály rozhodcovský súd, bude rozhodcovský súd vytvorený podľa potreby od prípadu k prípadu troma fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne. Svoj výslovný, bezvýhradný a neodvolateľný súhlas s týmto vyjadruje poistník podpisom týchto všeobecných poistných podmienok. Rozhodca musí byť plnoletý, spôsobilý na právne úkony v plnom rozsahu, musí mať skúsenosti na výkon funkcie rozhodcu a musí byť bezúhonný.*

*Poisťovňa vydá štatút rozhodcovského súdu a jeho rokovací poriadok, ktorý zverejní na svojej internetovej stránke. Ak stály rozhodcovský súd zriadi osobitná právnická osoba, jeho štatút i rokovací poriadok vydá táto právnická osoba a zverejní ho postupom podľa § 12 ods. 3 zákona č. 244/2002 Z. z. uverejnením v Obchodnom vestníku.*

*Podľa § 53 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").*

*Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.*

*Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.*

*Odvolačí súd sa stotožňuje s posúdením rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky, nakoľko praktickým dôsledkom takejto doložky je skutočnosť, že spotrebiteľovi, teda povinnej, bola fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Pre povinnú to znamenalo povinnosť podrobiť sa rozhodcovskému konaniu pred súkromnou osobou, na výbere ktorej spotrebiteľ nemal žiadnu účasť. Pritom tak dôležitá klauzula, akou je dojednanie osoby na rozhodovanie sporu, je skryté v množstve „drobných“ klauzúl z dôvodu, aby sa nekomplikoval proces založenia sporového procesu podľa predstáv oprávneného.*

*Odvolačí súd zastáva názor, že rozhodcovská doložka nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplýva zo štandardnej zmluvy. Preto obavy, že slabšia strana si svoj osud v tak závažnej veci, akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces, nedokáže náležite naplánovať, sú plne namieste. Rozhodcovská doložka v predmetnej veci, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul v predmetnom konaní, znemožňuje voľbou spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu všeobecným súdom.*

*Čo sa týka námietky odvolateľa týkajúcej sa odňatia možnosti konať pre súdom, odvolačí súd uvádza, že pri posudzovaní platnosti rozhodcovskej doložky, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul, sa vychádza predovšetkým z tvrdení oprávneného a povinného, z predložených listín a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie, postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na to sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie splnenia podmienok*

*konania a predpokladov pre rozhodnutie o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sa nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.03.2012, sp. zn. 6 Cdo 1/2012).*

*Neplatná rozhodcovská doložka nemôže založiť právomoc rozhodcovského súdu na konanie a rozhodcovský rozsudok vydaný na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky sa stáva nespôsobilým exekučným titulom, ktorý nemôže byť podkladom na vykonanie exekúcie. V tomto prípade ide o nulitný právny akt. Preto súd prvého stupňa postupoval správne, ak zamietol žiadosť súdneho exekútora na vykonanie exekúcie.“*

Preskúmaním označeného uznesenia krajského súdu ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval ústavne súladným spôsobom, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Krajský súd primerane rozumným a v okolnostiach veci postačujúcim spôsobom reflektoval na sťažovateľkou vznesené tvrdenia, na prerokovaný prípad aplikoval relevantné hmotnoprávne a procesnoprávne ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov a svoje rozhodnutie o potvrdení prvostupňového rozhodnutia presvedčivo a náležite odôvodnil. Možno teda uzavrieť, že krajský súd zodpovedal všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorej sa sťažovateľka svojím návrhom domáhala.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným (obdobne I. ÚS 313/2010, II. ÚS 134/09, III. ÚS 127/2012).

Keďže ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi označeným postupom a uznesením krajského súdu a namietaným porušením základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru, sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na skutočnosť, že námietku porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu označeným postupom a uznesením krajského súdu sťažovateľka osobitne neodôvodnila v zmysle § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

### **K námietke porušenia označených práv sťažovateľky postupom a uznesením najvyššieho súdu**

Z rovnakých dôvodov, ako v prípade odvolacieho súdu, ústavný súd odmietol aj sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie označených práv uvedeným uznesením najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky, pretože *„v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených oprávnenou (§237 písm. a/ a f/ O. s. p.), nevyšli najavo ani iné procesné vady konania vymenované v § 237 O. s. p. a neprípustnosť podaného dovolania nevyplýva z ustanovenie § 239 O. s. p.“*

Uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu považuje sťažovateľka za arbitrárne a nepreskúmateľné, pričom najvyššiemu súdu vytýka najmä to, že nenapravil pochybenia súdov nižších stupňov, o ktorých existencii je presvedčená.

Aj preskúmaním označeného uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd sa v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku dôsledne zaoberal námietkami sťažovateľky, ktoré uplatnila už v odvolacom konaní, pričom tieto opätovne predniesla ako dôvody dovolania. Jasne a zreteľne uviedol, prečo rozhodnutia súdov nižších stupňov konajúcich vo veci považoval za správne a vydané v súlade

so zákonom. Dotkol sa v podstate všetkých relevantných namietaných okolností, avšak nezistil nič, čo by odôvodňovalo potrebu jeho zásahu v uvedenej veci. Najvyšší súd uviedol, ktorými zákonnými ustanoveniami príslušného procesnoprávneho predpisu sa pri posudzovaní veci sťažovateľky spravoval a ako ich aplikoval. Jasne a zrozumiteľne ozrejmil, prečo považoval dovolanie sťažovateľky za také, ktorého prípustnosť nemožno vyvodiť z § 239 ods. 1 a 2 OSP. Najvyšší súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu preskúmal aj z hľadiska prípadných nedostatkov predpokladaných ustanovením § 237 OSP, avšak s negatívnym výsledkom. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že v rozhodnutí najvyššieho súdu nezistil svojvoľu, arbitrárnosť ani jeho neodôvodnenosť.

Vo vzťahu k námietkam sťažovateľky ústavný súd pripomína, že všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (obdobne napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07, III. ÚS 212/2011). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej) v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu.

Vychádzajúc zo všetkých uvedených skutočností ústavný súd považuje napadnutý postup najvyššieho súdu, ako aj jeho uznesenie o odmietnutí dovolania sťažovateľky z ústavného hľadiska za udržateľný, a keďže medzi nimi a námietkou porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nezistil žiadnu príčinnú súvislosť, sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu napadnutým postupom

a uznesením najvyššieho súdu, ústavný súd odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí spočívajúceho v absencii právne relevantného odôvodnenia v zmysle § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky na ochranu ústavnosti nezaoberal.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. júna 2015